

BHUTIA CODE: 095 CLASS-X

Maximum Marks: 80 Marks

Part A: Objective type questions

10 Marks

05 Marks

05 Marks

Section D: Writing Essay, letter, application

20 Marks

40 Marks

ཐེ་ཚན་ A: འབྲེང་འབེབས་ ལས། - I

ཨ་ལྷ་ས་ དང་ རྩོུ་གི་ ལོ་རྒྱུས།

དང་པོ་ བྱིས་གཅིག་ནང་ ཨ་ལུས་ གནེས་ཀྱིས་ ལུ་ གཅིག་ རྒྱུ་རྒྱལ་སྟེ་ བཤོ་བཤའ་
རྒྱལ་ཤད་ན་ མ་འཆམས་པར་ རྟོད་ ཡོད་པོའི་ སྐར་ རྩོུ་ རྒྱས་ཅན་ གཅིག་ སྟེ་བས་པོ་ སྟེ། ཨ་
ལུས་ ཁོང་ གནེས་ཀྱི་ རྩོུ་ལོ་ མཐོང་ལོང་ མེད་པོ་ ཨ་ཅུ་ རྩོུ་ ང་ཅག་ གནེས་པོ་ ལུ་ འདི་ ཉེ་
འོང་ མེད་པོ་ རྩས་སྟེ་ བཤོ་བཤའ་ རྒྱལ་སྟེ་ བྱིན་པོ་ གནང་ན་ ལཔ་པོ་ སྟེ། ལུ་ཅག་ གནེས་པོ་
ངས་ཀིས་ བཤོ་བཤའ་ རྒྱལ་སྟེ་ ལྷར་ ཉན་ཤ་ཉ་ གེ་ འི་པོའི་ སྐར་ ཁོང་ གནེས་ཀྱིས་ རང་གིས་ ག་
སྟེ་ གནང་པོ་ ཨོ་ འདི་རང་ ཉན་ཤད་ ཨིན་ ལཔ་པོ་ སྟེ། ཨོ་ན་ལས་ རྩོུ་ རྒྱས་ཅན་ འདིས་ སྟེ་
གཅིག་ འབག་ འོང་སྟེ་ ལུ་ འུམ་ལུ་ གནེས་ བཅད་སྟེ་ སྟེ་རན་ རྟེགས་ཀོ་ སྟེ། ལུ་ འུམ་ལུ་
གནེས་པོ་ སྟེ་རན་ ཆེ་ཆུང་ མ་སྟོམས་པར་ མཐོ་དམའ་ ཤོར་པོ་ སྟེ། སྟེ་ཁ་ མཐོ་ ས་ལས་ ཨ་ཙི་
ཅིག་ གཏོག་སྟེ་ ལུ་རང་གི་ ཟ་སྟེ་ ལོག་སྟེ་རང་ སྟེ་ཁ་ མཐོ་དམའ་ ཤོར་ས་ལས་ གཏོག་སྟེ་ ཟ་ འདི་
རང་ རྩས་སྟེ་ ལུ་ ཟ་སྟེ་ རྟོགས་པོ་ལས་ རྩོུ་ འཇུག་མ་ གཏུ་སྟེ་ལ་སྟེ་ བཀས་ཅན་ནང་ ལོག་སྟེ་
ལོང་པོ་ སྟེ། འཇུག་ན་ ཨ་ལུས་ གཅིག་གི་ གཅིག་ལོ་ མིག་ ཟེ་ལྷཔ་ ཟེ་ལྷཔ་ རྩས་ ལྟོད་པོ་ ཉེ་པོ་
ལུས་པོ་ སྟེ།

1. རྩེང་ཁའི་ འཕྲེང་འཕེབས་ རྒྱ་གཡ་རྩི་ ཇི་བ་རྩེའི་ ལན་ བདམས་ཁ་ རྒྱལ་རྩི་ གྲི། 1x5=05

(I) དང་པོ་ བྱིས་གཅིག་ནང་ ག་ ཡོད་པོ་ ཡིན་ནམ་?

(A) $\frac{1}{2} \times \frac{1}{2} \times \frac{1}{2} \times \frac{1}{2}$ (B) $\frac{1}{2} \times \frac{1}{2} \times \frac{1}{2}$

(C) ལྷོ་བྱེ། (D) ཀ་ཡང་ མེད།

(II) ཁོང་ཚུས་ གན་ བགོ་བཤའ་ རྒྱབས་ཤད་ འཛོལ་ འབོ་

- (A) ཤ། (B) ཉ།
(C) ལུ། (D) རྟ།

(III) བགོ་བཤའ་ རྒྱབས་པོའི་ སྒང་ རྩེའུ་ཀེས་ གན་ བྱས་ འབོ་

- (A) ལུའུ་ ཐམས་ཅད་ ཟ་པོ་ སྒད།
(B) ཟམ་ ཟ་པོ་ སྒད།
(C) མ་ཆམས་པོ་ སྒད།
(D) ཆམས་པོ་སྒད།

(IV) ཨ་ལུས་ གཉིས་ མ་ཆམས་པོའི་ སྒང་ ཀ་ འོང་འབོ་ ཨིན་ནམ་

- (A) བྱ། (B) མ།
(C) རྩེའུ། (D) ཀ་ཡང་ མ་འོང་།

(V) འབྲུག་ན་ ཨ་ལུས་ གཉིས་པོ་ གན་ འཛོན་འབོ་ ཨིན་ནམ་

- (A) སྒྱེད་པོ་ ཉི་མེད་ ལུས།
(B) ཟ་ སྒྱེད་ཉི་ ལུས།
(C) སྒྱེད་པོ་ བཏང་མེ་ ལུས།
(D) སྒྱེད་ཁའི་ ག་འདི་ཡང་ མན།

རྒྱལ་སྐས་ གི་མེད་ ཀུན་ལྡན།

སྒོན་ རྟེ་ཏའི་ ལུལ་གྱི་ རྒྱལ་པོ་ ས་སྒྱོང་ གྲགས་པ་ལོ་ རྟོར་བུ་ དགོས་འདོད་ དཔུང་འཛོམས་ ཡོད་པོ་ སྒད། ཁོང་ལོ་ གི་མེད་ ཀུན་ལྡན་ ལའ་མཐུན་ སྐས་གཅིག་ ཡོད་པོ་ སྒད། སྐས་འདི་ རྩེན་པོ་ བཏང་ཤད་ན་ ལེབ་མེ་ དགའ་དྲགས་ ཡོད་པོ་ སྒད། རྒྱལ་སྐས་ གི་མེད་ ཀུན་ལྡན་གྱིས་ རྟོར་བུ་ དགོས་འདོད་ དཔུང་འཛོམས་ རྩེན་པོ་ བཏང་པོ་ སྒད། རྟོར་བུ་ རྩེན་པོ་ བཏང་བའི་ རྩེན་གྱིས་ རྒྱལ་ སྐས་ལོ་ ཉེས་ཁྲིམས་ བརྟུང་རྟག་ དང་ ལོ་ བརྟུང་གཉིས་ བར་ བརྟུང་རི་ ཏུ་ཤང་ལོ་ མཐའ་དཔྱིག་ བཏང་པོ་ སྒད། མཐའ་དཔྱིག་གི་ ལོ་བརྟུང་གཉིས་གྱི་ རིང་ ཁོང་གིས་ རང་གི་ སྐས་ སྐས་མ་ མོ་བུད་ དང་ རྟོར་ རྒྱུ་ཅ་ ཐམས་ཅད་ དང་ རང་གི་ རྩེན་ཡང་ རྩེན་པོ་ བཏང་པོ་ སྒད།

2. རྟོང་ཁའི་ འཕྲང་འབེབས་ རྩོགས་མེ་ གི་བ་ཚུའི་ ལན་ གདམས་ཁ་ རྒྱབས་མེ་ བྱ། 1x5=05

(I) རྩེན་ རྟེ་ཏའི་ ལུལ་གྱི་ རྒྱལ་པོ་ ས་སྒྱོང་ གྲགས་པ་ལོ་ གན་ ཅིག་ ཡོད་པོ་ ཨིན་ནམ་

- (A) སྐས་གཅིག། (B) རྟོར་བུ་ གཅིག།
(C) རྒྱལ་ཁབ་ གཅིག། (D) པོ་བྲང་ གཅིག།

(II) རྒྱལ་པོ་ ས་སྒྱོང་ གྲགས་པའི་ སྐས་གྱི་ མཚན་ གན་ ཨིན་ནམ་

- (A) རྟོར་བུ་ འཛོན་པོ། (B) དགོས་འདོད་ ཀུན་འབྱུང་།
(C) གི་མེད་ ཀུན་ལྡན། (D) རྟོན་ འཛོན་པོ།

(III) རྒྱལ་སྐས་ གི་མེད་ ཀུན་ལྡན་ འདི་ གན་ བཏང་ཤད་ན་ དགའ་དྲགས་ ཡོད་པོ་ ཨིན་ནམ་

- (A) རྩེན་པོ། (B) བྱིས། (C) རང་གི་ གཞིས་པོ། (D) ཁོང་ན་ རྩེ

(IV) རྒྱལ་ཁྲིམས་ གྲི་མེད་ ཀྲན་ལྷན་ལོ་ ཉེས་ཁྲིམས་ གན་བྱས་ ཕྱག་ཀོ་ ཡིན་ནམ་?

(A) སློན་པོ་ ལོ་ ཁ་བཏང་གྲི།

(B) ཀྲན་ཅན་ བཅོམ་ལས་ བཏང་གྲི།

(C) རྟོ་རུ་ དགོས་འདོད་ ཀྲན་འབྱུང་ སློན་པོ་ བཏང་གྲི།

(D) མོ་བྱད་ དང་ བྱ་གཞིས་ལོ་ བརྒྱུད་ཏག་ བྱས་པོ་ སྤང།

(V) མཐའ་དཔག་གི་ ལོ་ཅུའི་ རིང་ལོ་ རྒྱལ་ཁྲིམས་ཀྱིས་ གན་གན་ཅུ་ལོ་ སློན་པོ་ བཏང་པོ་ ཡིན་ནམ་?

(A) མོ་བྱད་ བོ་ཙོ་ རྒྱ་ཅ་ དང་ རང་གི་ སློན་ཡང་ སློན་པོ་ བཏང་པོ་ སྤང།

(B) ས་ཆ་ གཞན་ལོ་ བྱིས་ བཅོ་སྟེ་ སྤོད་པོ་ སྤང།

(C) མི་ཅུའི་ སྐྱེ་ལྷན་ལོ་ གཞིགས་སྟེ་ ཏ་འདས་པོ་ སྤང།

(D) རྒྱལ་ཅན་ན་ ཨ་ཏང་ མཆོམས་ལོ་ བཞུགས་པོ་ སྤང།

སྟེ་ཆོན། B: སྐྱུ་རྒྱལ་ལས་མུ་

3. རོག་གི་ གྲི་བ་ཅུའི་ ལན་ གདམས་ཁ་ རྒྱབས་སྟེ་ བྲི།

1x5=05

(I) སྤང་ གཞན་དབང་ཅན་ ག་ཆོད་ ཡོད་པོ་ ཡིན་ནམ་?

(A) གཅིག། (B) གཉིས།

(C) ལྔ། (D) རྩུག།

(II) ཡི་ལྷན་ ག་ཆོད་ ཡོད་པོ་ ཡིན་ནམ་?

(A) བཞི། (B) ལྔ།

(C) རྩུག། (D) བདུན།

(III) རྣམ་དབྱེ་ གསུམ་པོ་ དང་ རྣམ་དབྱེ་ རྩུག་གོའི་ རྩད་པར་ གན་ ཡོད་པོ་ ཡིན་ནམ་?

(A) ར། (B) ལ། (C) ས། (D) མ།

(IV) སྤང་ རང་དབང་ཅན་ ག་ཆོད་ ཡོད་པོ་ ཡིན་ནམ་?

(A) རྩུག། (B) བདུན།

(C) བརྒྱད། (D) དགུ།

(V) བཟ་ཤིས་ཀྱིས་ ཆོས་ སློགས། འདི་ རྣམ་དབྱེ་ ག་འདི་ དཔེར་བརྗོད་ ཡིན་ནམ་?

(A) དང་པོ། (B) གཉིས་པོ།

(C) གསུམ། (D) བཞི།

སྟེ་ཆོན། C: ཆོག་སྐྱུ་ལས་མུ་

4. རོག་གི་ གྲི་བ་ཅུའི་ ལན་ གདམས་ཁ་ རྒྱབས་སྟེ་ བྲི།

1x5 = 05

(I) ས་སྤ་མི་ བི་བེ་ ཀ་ནན་དུ་གིས་ སྤྱོད་ལམ་ བཟང་པོ་ ཀེ་ཙ་ལས་ སྤབ་པོ་ ཡིན་ནམ་?

(A) ཡབ་ཙ་ལས།

(B) ཡུམ་ཙ་ལས།

(C) སྤབ་དཔོན་ཙ་ལས།

(D) རོགས་ཙ་ལས།

(II) ཆོས་ལྷགས་ བན་ཚུན་ མཐུན་ལམ་ ལེགས་ བྱས་དགོས་ ཀ་གིས་ གསུང་པོ་ ཡིན་ནམ་?

- (A) བྲུ་མ་ ཉང་ས། (B) སི་ཏར་ ཟུར་ཏི།
 (C) ར་མ་གྲིས་ཏ་ བྲུ་མ་ ཉན་ད། (D) ས་ལ་མི་ བི་བེ་ ཀ་ནན་ད།
- (III) དུད་སྒོན་ཚུ་གིས་ མེ་ཕུང་ སྒོམ་པོའི་ ཉང་ལོ་ གསོན་བསྐྱེགས་ ཀ་ལོ་ བཏང་ འབོ་
 (A) གུ་རུ་ རིན་བོ་ཆེ་ལོ། (B) རྒུ་པོ་ལོ།
 (C) སྒོན་པོ་ལོ། (D) མི་སེར་ཚུ་ལོ།
- (IV) གུ་རུ་ རིན་བོ་ཆེའི་ མཚན་ མ་འདྲ་བོ་ ག་ཚོད་ ཡོད་པོ་ ཡིན་ནམ་?
 (A) བརྒྱད། (B) དགུ།
 (C) བརྒྱ། (D) བརྒྱ་གཅིག།
- (V) ཆོས་ལོ་ ཐེ་ཆོམ་ དྲ་བ་ མ་ལུས་པོ་ བཅད་སྟེ་ མཚན་ མཁས་པོ་ གན་ ལྷ་འབོ་
 (A) མཚོ་སྟེས་ རྩོ་རྩེ། (B) བརྒྱ་ རྒུ་པོ།
 (C) སེང་གེ་ སྒྲ་སྟོགས། (D) སྒོ་ལྷན་ མཚོག་སྟེ།

Part D: Descriptive type questions

ཐེ་ཆོན་ བྲི་ཚོམ་ལས།

5. འོག་གི་ འགོ་བརྗོད་ལས་ བྲི་ཚོམ་ གཅིག་ བྲི། 5x1=05

(I) རང་བྱིམ་གྱི་ མཐའ་འཁོར་ གཅོད་དུགས་ བཞག་དགོས་པོ་ གལ་ཆེན་ སྟོར།

OR

(II) སྒོ་བ་ལྷ་ མཐའ་འཁོར་ གཅོད་དུགས་ བཞག་ དགོས་པོ་ གལ་ཆེན་ ཡིན་པོའི་ སྟོར།

བཏང་ཡིག་ལས།

6. འོག་གི་ འགོ་བརྗོད་ལས་ གང་རུང་ བཏང་ཡིག་ གཅིག་ བྲི། 5x1=05

(I) སྒོ་བ་སྟེ་ལོ་ ཉིན་གཅིག་གི་ རིང་ དགོངས་ལྷ་ ཡི་གེ་ བྲི།

OR

(II) ལོ་གཅིག་ ཆོས་རྒྱལ་གྱི་ སྟོར་ བམ་ལོ་ ཡི་གེ་ གཅིག་ བྲི།

ཕབས་བསྐྱར་ལས།

7. འོག་གི་ དཔྱིན་རི་ འཕྲང་འབབས་ འདི་ ལྷ་སྐད་ན་ བསྐྱར་སྟེ་ བྲི། 5x1=05

Morning walks

The advantages of a morning walks are well-known to everyone. It is a very good exercise for the health of every person. It is beneficial for the body as well mind. It purifies the blood and in increases its circulation. In the morning, oxygen is available in abundance in the atmosphere which is good for the lungs and the heart. Besides being beneficial for health. The morning walks provides a good opportunity to see nature at its best. The cool and fragrant breeze soothes the mind and spirit. One should make it a habit to take a morning walks every day.

ཐེ་ཆོན། E: སྟུམ་རྟགས་ལས་ དང་ སྒྲ་བ་དེབ་ལས།

8. འོག་གི་ རི་བ་ དུག་ལས་ ཐུའི་ ལན་ བྲི། 2x5=10

- (I) རྣམ་དབྱེ་བཞི་པོ་ལོ་གན་ལ་བ་རྟོ་ཞིན་ནམ་?
- (II) སྐར་བསྐྱ་ལོ་ཕྱད་ག་ཚེད་ཡོད་རེ་རེ་བྱས་སྟེ་བྲི།
- (III) བསོད་ནམས་ལ་བ་ན་རྣམ་དབྱེ་ག་འདིའི་ཕྱད་ཞིན་ནམ་?
- (IV) འབྱང་ཁྱུངས་ལོ་ཕྱད་ག་ཚེད་ཡོད་པོ་ཞིན་ནམ་?
- (V) རྩེས་འབྱུག་ལོ་ལྷ་སྟེ་འབྱུག་མཁན་ཕྱད་ག་ཚེད་ཡོད་པོ་ཞིན་ནམ་?
- (VI) སྐད་ཀྱི་ཡན་ལག་ག་ཚེད་ཡོད་པོ་ཞིན་ནམ་?

སྐབ་དེབ་ལས་ཀྱི་

9. འོག་གོ་དྲི་བ་དྲུག་ལས་ལྔའི་ལན་བྲི། 2x5=10

- (I) འཁོར་བའི་ཉེས་དམིགས་ལོ་དཔེ་ག་ལྟམ་བཞག་ཡོད་པོ་ཞིན་ནམ་?
- (II) ལས་དགེ་བ་དང་མི་དགེ་བ་གཉིས་ཀྱི་ཁྱད་པར་གན་ཡོད་བྲི།
- (III) རྒྱབ་པའི་གྲིབ་མ་འདྲ་བོ་རེ་ཉེ་རེ་ཉེར་འབྱུ་འདི་དཔེ་ག་འདིའི་ཞིན་ནམ་?
- (IV) སྟོང་ཁྱུང་རྒྱས་པའི་གཏིང་ལས་ང་ཅག་ཀ་ལོ་རྒྱབས་འཛོལ་དགོས་ཀམ་?
- (V) རྒྱ་མཚོའི་འོག་གི་རྒྱས་ལྔའི་འདིའི་ག་ལྟམ་གཅིག་ཡོད་པོ་ཞིན་ནམ་?
- (VI) ང་ཅའི་ལུས་རྟེན་འདི་ཆོ་སྒྲོན་གན་བསགས་ཀོའི་འབྲས་བུ་ཞིན་ནམ་?

10. འོག་གི་ཆོག་བཅད་འགྲེལ་བཤད་རྒྱབས་སྟེ་བྲི། 5x1=05

ཆོགས་བཅད་ལས་ཀྱི་

དཔག་བསམ་ཤིང་ལོ་བརྟེན་བྱས་ན།
 དགོས་འདོད་ཐམས་ཅད་ཆར་ལོ་སྟེལ།
 འདི་བཞིན་བཤེས་དམ་པ་ལོ།
 བསྟེན་ན་ལེགས་ཆོགས་ལྷན་གྱིས་གྲུབ།

11. འོག་གོ་དྲི་བ་ཅུའི་ལན་བྱང་བྱང་ན་བྲི། 1x5=05

- (I) ངན་སོང་ག་ཚེད་ཡོད་པོ་ཞིན་ནམ་?
- (II) མཐོ་རིགས་ག་ཚེད་ཡོད་པོ་ཞིན་ནམ་?
- (III) དཔག་བསམ་གྱི་ཤིང་ལོ་བརྟེན་ན་དགོས་འདོད་གན་འདྲ་བོ་འཐོན་གམ་?
- (IV) སྟེ་གས་ན་དང་ཤི་ཤད་དཔེ་གན་འདྲ་བོ་ཡོད་ཀམ་?
- (V) སྐན་གྱི་ལྷང་པོ་ལས་རྩོག་མ་གན་ཐོབ་ཀམ་?

12. འོག་གོ་དྲི་བ་དྲུག་ལས་ལྔའི་ལན་བྲི། 2x5=10

- (I) ཆོས་རྒྱལ་ག་འདིའི་སྐྱ་དུས་ལོ་མངའ་སྟེ་ཐོན་པོ་ཞིན་ནམ་?
- (II) ཡོག་སམ་ལ་བ་ན་མོན་སྐད་ན་གན་ལ་བ་པོ་ཞིན་ནམ་?
- (III) བྱད་པོ་འབྲམ་བསགས་ལོ་སྐས་ག་ཚེད་ཡོད་པོ་ཞིན་ནམ་?
- (IV) འབྲས་སྟོངས་ཀྱི་ཆོས་རྒྱལ་གསུམ་པོའི་མཚན་གན་ཞིན་ནམ་?
- (V) འབྲས་སྟོངས་ཆོས་རྒྱལ་ཅུའི་རྒྱལ་ས་ག་ཚེད་ཡོད་ག་ན་ག་ན་ཞིན་ནམ་?
- (VI) ཆོས་རྒྱལ་སྐྱ་ཐོག་ག་ཚེད་ཡོད་པོ་ཞིན་ནམ་?

13. འོག་གོ་ དྲི་བ་ཚུའི་ ལན་ བླང་བླང་ན་ གི།

5x1=05

- (I) ཆོས་རྒྱལ་ ཕུན་ཚོགས་ རྣམ་རྒྱལ་ མཆོག་ རྒྱལ་མཐོ་ ག་འདི་ ཡིན་ནམ་?
- (II) རྒྱལ་པོ་ བཅུ་གཅིག་གི་ མཆོན་ གན་ ཡིན་ནམ་?
- (III) ང་ཅག་གི་ དགེ་བ་ འདི་ གན་ རྣམ་ དགོས་ཀམ་?
- (IV) ལྷ་དཀྱིལ་ རེས་གྲིས་ གང་བར་ འགྱུར་ འདི་ ག་ འདི་ ཡིན་ནམ་?
- (V) ང་ཅག་གི་ དགེ་བ་ བསགས་ན་ གན་ ཐོབ་ ཀམ་?